

Måndag den 15 augusti Stockholm 20° | Klart.se

SvD | KULTUR

Långt borta men ändå nära

Martina Hoogland Ivanows fotobok "Far too close" tog sex år att fullborda. Med den ville hon utmana fotografens relation till resande.
FOTO: MARTINA HOOGLAND IVANOW

13 augusti 2011 kl 09:19, uppdaterad: 14 augusti 2011 kl 11:34

**Fotografen Martina Hoogland Ivanows bildvärld må vara poetisk, men den stryker inte bara medhårs.
– Mitt senaste projekt kom till av min trotsiga längtan att få arbeta i långsam takt, säger hon.**

Far too close är en fotobok, innehållande 45 bilder tagna under drygt sex år på resor till platser som fungerat som uppsamlingsställen för människor eller företeelser som förskjutits eller inte riktigt får synas. Sibirien, Sakhalin-ön i Ryssland, Tierra del Fuego i Argentina och Murmansk på Kolahalvön. Bilderna är suggestiva och mystiska med ett narrativt anslag.

– Jag har alltid varit dragen till liknande platser och ville undersöka det djupare. Till en början visste jag inte vart projektet skulle ta vägen men jag hade en lös idé om att jag ville utmana fotografens relation till resande. För absurt nog är så mycket enklare att beskriva det man inte är emotionellt nära än det som finns runt omkring en i vardagen, säger Martina Hoogland Ivanow i sin nya ateljé vid Stureplan i Stockholm.

Boken innehåller förutom de dova landskapen också bilder på människor i hennes absoluta närhet. Fotografier som fungerar som referenspunkter, något nära att ta spjörn mot för att skildra det okända. "Bilderna studsar mot varandra", säger Martina Hoogland Ivanow, som sedan mycket ingående förklarar sin fäbless för fotografi:

– Jag visste redan i tonåren att jag ville hålla på med konst. Att det blev foto var för att jag hade lätt för att använda ljuset. Men egentligen tycker jag att en mer spännande fråga är varför jag stannat inom fotografien.

Och varför har du då varit fotograf i alla dessa år?

– Det har varit en bra ursäkt för att få ta del av saker. Och så underhåller jag min nyfikenhet. Tvingas utsätta mig för nya saker. Ungefär så.

Martina Hoogland Ivanow stillar numera sin nyfikenhet med att förhålla sig till teman av något slag. Startar med en bred allmängiltig fråga, som utanförskap, för att sedan utan ord borra sig ned genom perceptionslagren. Verken presenteras i serier, där den ena bilden reflekterar och förhoppningsvis förhöjer nästkommande. Det är sannolikt en av orsakerna till varför Martina Hoogland Ivanow hellre gör en bok än en utställning.

– Det stämmer, bokformen passar mitt intresse för motivrytm – det nära, det avståndstagande, centrum och periferi.

Hon är sprungen ur den 90-talskontext när fotografiet skulle göra upp med modernismens tro på det unika verket. Och när gränser mellan verklighet och konstruktion skulle tänjas, när mode blev konst och uppdragsfotografi en diskurs i sig – men ibland också en språngbräda till den fria konsten. Den yvige Wolfgang Tillmans nämns ofta i samma andetag som Martina Hoogland Ivanow. Tillmans vars kall är att grumla gamla värdehierarkier och med en fotokonst som sällan håller sig inom några som helst ramar. Maria Miesenberger, Miriam Bäckström och JH Engström är svenska fotografer som rört sig i samma taktila härrad som Hoogland Ivanow. De har alla utforskat fotografiets tveeggade urkund – illusion och verklighet, närhet och distans, yta och djup.

Den ordlösa kommunikation som foto utgör och som intresserar Martina Hoogland Ivanow har studerats

Martina Hoogland
Ivanow

Född: 1973

Bor: Stockholm, Gamla stan

Utbildning: Major in
Photography, Parsons School
of Design, New York, USA.

Övrigt: Boken far too close
(Steidl/Mack) färdigställdes i
våras och innehåller fotografier
tagna under sex års resor till
bortglömda och förskjutna
platser men även bilder av nära
och kära.

Hoogland Ivanow har tidigare
arbetat med modefotografi och
gjort kampanjer för bland andra
Prada och Miu Miu.

2010 fick Martina Hoogland
Ivanow Scanpix Stora Fotopris
för fotoserien Satellite.

"Martina Hoogland Ivanows
fotografier samlar på skuggor
och dimmor. I hennes färgbilder
är koloriten sober. Motiven
framstår som om de
betraktades genom ett rökmoln.
Som om minnets utsuddande
filter började sin verkan när
kamerans "klick" stoppade
tidsflödet", skrev SvD:s
recensent Joanna Persman när
utställningen Far too close
visades på Fotografins hus
2008.

bland annat i Roland Barthes skrift Elements of semiology, från slutet av 60-talet. Drygt tio år senare slår konstnären och teoretiker Victor Burgin i Thinking photography fast att ”I motsats till den 1800-talsetetik som fortfarande dominerar den mesta undervisningen i fotografi och de flesta skrifter om fotografi, har semiotiken visat att ett fotografi inte kan reduceras till ’ren form’, eller ’fönster mot världen’, eller som en väg till upphovsmannens närvaro. Det är ett faktum av grundläggande social vikt att fotografiet är en plats för arbete, ett strukturerat och strukturerande rum inom vilket läsaren använder och används av de koder han eller hon känner för att begripa.”

Avkodningen av Martina Hoogland Ivanows bilder blir mot bakgrund av detta personligt tolkade av betraktaren som lägger till och drar ifrån utifrån sin egen förmåga och tidigare erfarenhet. Dimman kommer att tättna eller lätta...

– Men i Far too close var tiden det viktigaste utgångspunkten för mig. Jag hade i början av 2000-talet inte haft möjligheter att ta så mycket tid för ett projekt. Kanske var det min läkningsprocess för att hitta tillbaka till mitt eget uttryck.

Delvis andra förutsättningar rådde från början av Martina Hoogland Ivanows karriär. Med en examen i fotografi i bagaget började hon sin karriär med att plåta för modemagasin som i-D och The Face. Men uppdragsfotografen är något som hon numera i princip lagt bakom sig.

Nu är det filmen som lockar, eller i alla fall utmaningen att sätta ihop rörliga bilder till en berättelse som står för sig själv.

– Kanske blir det ordlösa långtråkigt i en film, men jag är där och nosar. Jag känner mig redo för nya utmaningar, säger Martina Hoogland Ivanow.

ERICA TREIJS

08-13 59 43 erica.treijs@svd.se